

Bewonersbijeenkomst 8 november 2023
Een uitvoeringsplan voor
aardgasvrij wonen in de
Vlinder-, Wild- en Vissenbuurt

Goole

Zeewolde

Programma

Tijd	Onderdeel	Wie
19:30	Opening door voorzitter	Buurtbewoner Jan Hoekstra
19:35	Welkom door wethouder	Ernst Bron (gemeente Zeewolde)
19:45	Het Buurtuitvoeringsplan en de voorlopige inzichten	George Wurpel (MSG)
20:20	Financiering en ondersteuning bewonersinitiatieven	Vera Dam (Energieloket)
20:30	Bewonersinitiatieven	Hans Lems (werkgroep collectief inkopen), Henk Krol (initiatief buurtbatterij)
20:45	Afsluiting presentaties	Jan Hoekstra
20:50	Start informatiemarkt	
21:30	Zaal sluit	

Informatiemarkt

	Organisatie	Onderwerpen
1	Energieloket	Maatwerkadvies, subsidies, financiering en ondersteuning bewonersinitiatieven
2	Zeewolde Zon	Hoe de energiecoöperatie werkt, Zonnewoud, hoe je actief kan worden
3	Liander	Stroomnet, gasnet en netcongestie
4	Gemeente/Building Label	Resultaten woningschouw
5	B Methodology	Resultaten bewonersonderzoek, invullen onderzoek

Alle presentaties, verslagen en ander materiaal stellen we beschikbaar via <https://www.zeewolde.nl/transitievisie-warmte/buurtuitvoeringsplannen>

Zeewolde

zeewolde.nl

Inhoud

Het uitvoeringsplan

De perspectieven van bewoners

Alternatieven voor aardgas

Zeewolde

zeewolde.nl

Waarom de Vlinder-, Vissen- en Wildbuurt?

Veel
vergelijkbare
woningen

Logisch moment
vervanging
CV-ketel

Past bij planning
Woonpalet

Het uitvoeringsplan maken we samen met u

Geen dwang of drang, maar ondersteuning

Gasnet blijft voorlopig liggen

Voor drie buurten tegelijk

Kennis en ervaring gebruiken voor de rest van de gemeente

Zeewolde

zeewolde.nl

Inhoud

Het uitvoeringsplan

De perspectieven van bewoners

Alternatieven voor aardgas

Zeewolde

zeewolde.nl

Verschillende perspectieven op aardgasvrij

Ik wil helemaal niet van het aardgas af

De overheid moet de leiding nemen in het aardgasvrij worden

We moeten actief wachten op een goede oplossing

Samen staan we sterk in onzekere tijden

Laten we de handen uit de mouwen steken

Zeewolde

zeewolde.nl

Inhoud

Het uitvoeringsplan

De perspectieven van bewoners

Alternatieven voor aardgas

Zeewolde

zeewolde.nl

Verduurzamingsopties in Zeewolde

Minimale optie

Isoleren en ventileren

Norm: hybride
warmtepomp vanaf 2026

Electrificeren

Lucht-water warmtepomp

Hybride warmtepomp

Alternatieve warmtepomp

Infrarood paneel

Duurzame gassen

Groen gas in landelijk
gasnet

Groen gas in lokaal gasnet

Waterstof bijmengen in
landelijk gasnet

100% waterstof in in
lokaal net

Warmtenet

Bron: restwarmte

Bron: Lucht of water
(aquathermie) zonder
opslag (WKO)

Bron: verbranding (biogas)

 Tussenstap Aardgasvrij Ruimteverwarming

Zeewolde

zeewolde.nl

Basis

Isoleren en ventileren Hybride warmtepomp

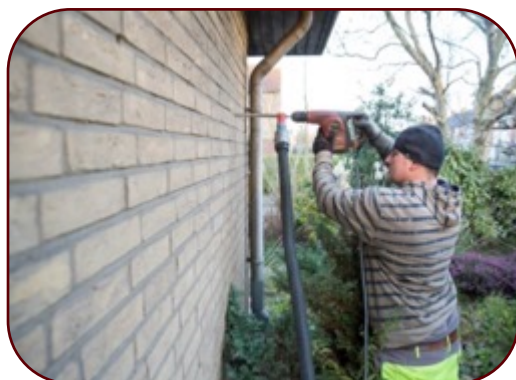
Zeewolde

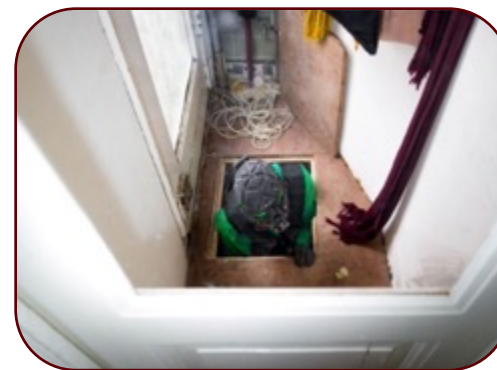
Woningschouw: isoleren en ventileren om warmteverlies te verminderen

HR++ glas in bestaand kozijn
Kierdichting ramen en deuren

Na-isoleren spouwmuur

Vloerisolatie

Vraaggestuurde ventilatie

Totaalpakket bereid voor op alle aardgasvrije opties

Zeewolde

zeewolde.nl

Hybride warmtepomp de nieuwe standaard voor verwarming

Overstappen bij vervanging cv-ketel

Niet direct verplicht voor iedereen

Cv-ketel aan vervanging toe?

- Vanaf 1 januari 2026 ben je dan **verplicht** om over te gaan naar een (hybride) warmtepomp.
- Het is een **duurzamer** alternatief dat minder CO₂ uitstoot.
- En het is ook goed voor **de portemonnee**.

Met een (hybride) warmtepomp investeer je in een lagere energierekening, in het klimaat en in een warme, comfortabele woning.

De overstap naar een (hybride) warmtepomp is nog niet in alle situaties even goed haalbaar.

- Vooralsnog wordt een uitzondering gemaakt voor **appartementen**, **monumenten** en wijken die op het **warmtenet** worden aangesloten.
- En als het **meer dan 7 jaar** duurt om de investering terug te verdienen.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2023/10/13/overstappen-op-een-warmtepomp>

Zeewolde

zeewolde.nl

Elektrisch

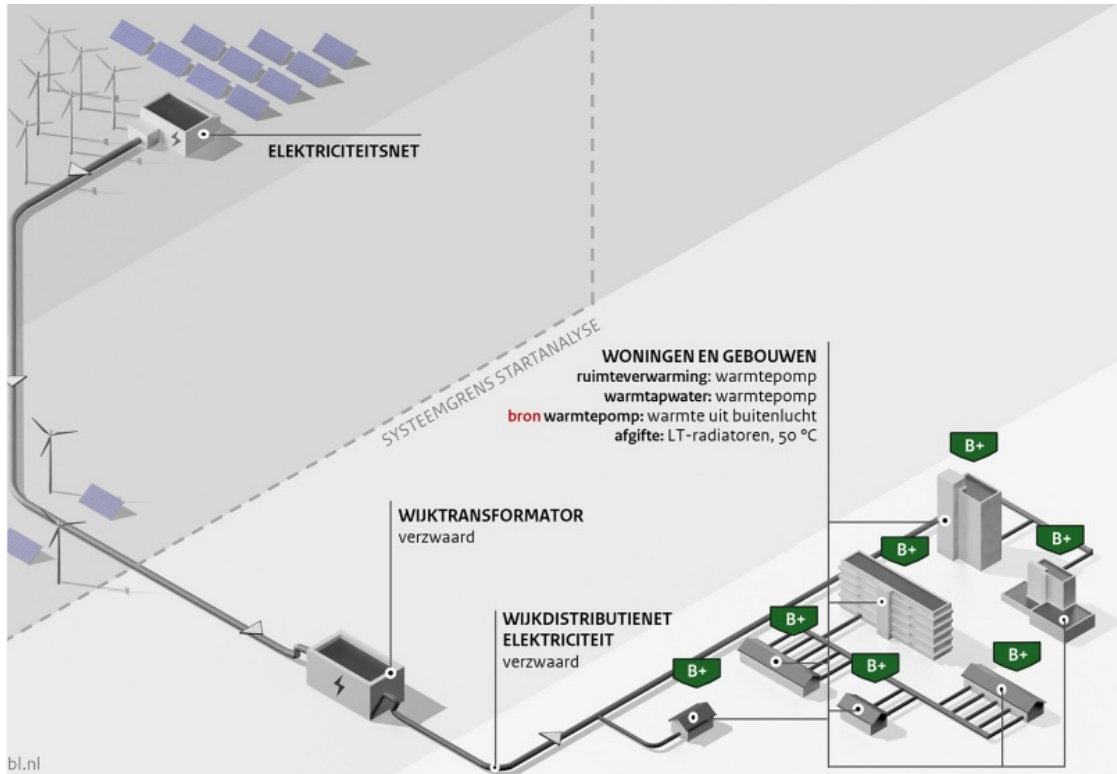
(Hybride) Lucht-water
warmtepomp en
alternatieven

Zeewolde

Wat is een warmtepomp? All-electric buurt

- Stroom van het elektriciteitsnet
- Groene stroom van eigen panelen
- Verzwaring elektriciteitsnet
→ informatiemarkt Liander

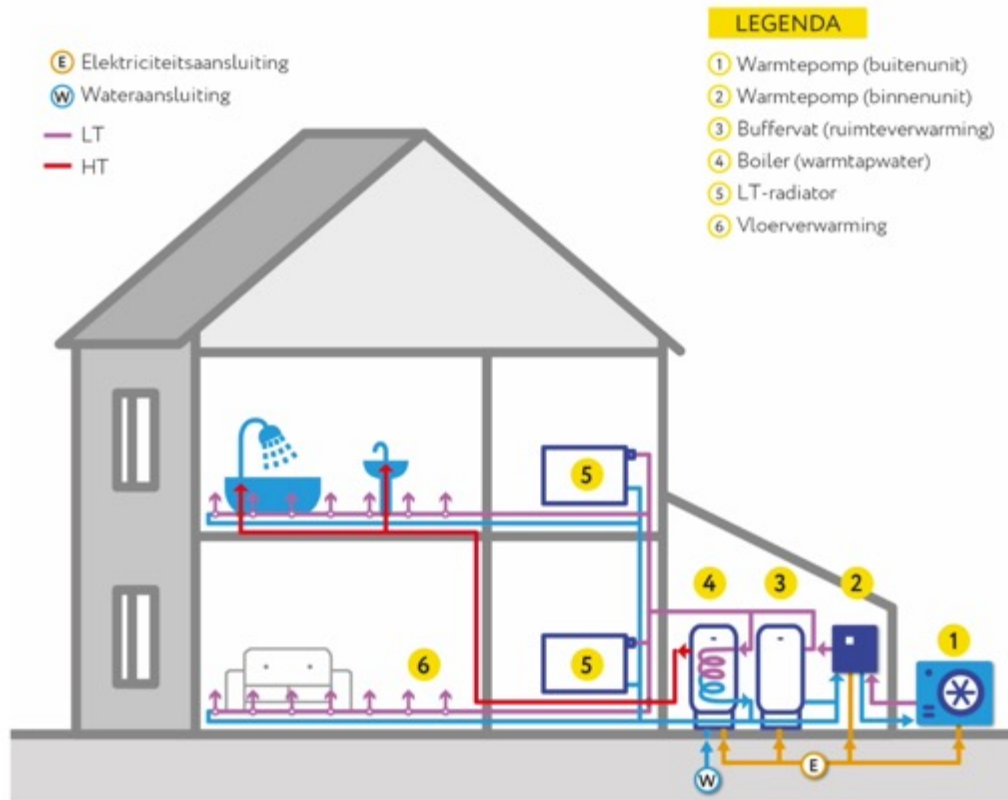
Zeewolde

zeewolde.nl

Met de lucht-water warmtepomp wordt de woning aardgasvrij

Ruimteverwarming

- Isolatie en ventilatie aanpassen
- Vloerverwarming of LT-radiatoren
- Warmtepomp binnen- en buiten-unit

Koken

- Inductiekookplaat

Zeewolde

<https://ce.nl/method/warmtetechnieken/>

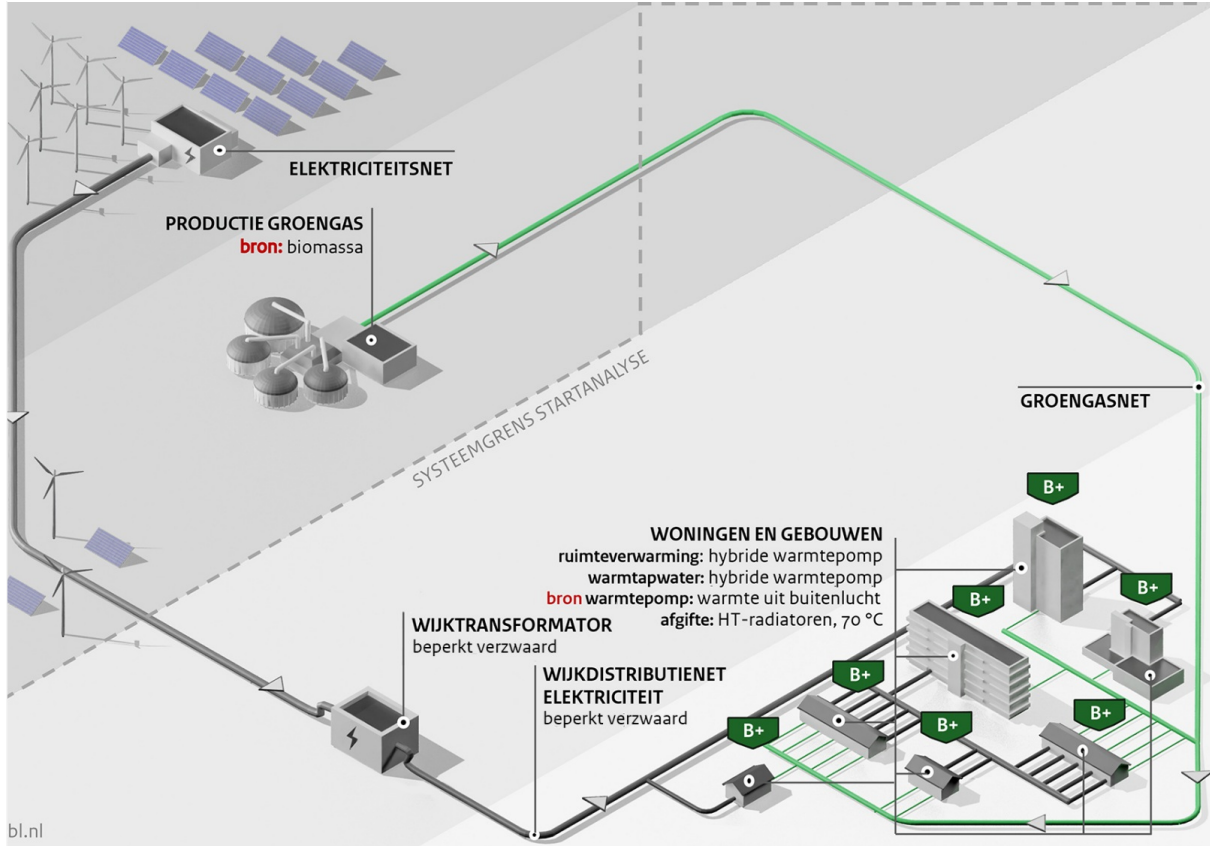
zeewolde.nl

Wat is een hybride warmtepomp?

- Stroom van het elektriciteitsnet
- Groene stroom van eigen panelen
- Geen of minder verzwaring elektriciteitsnet
- Aardgasnet behouden

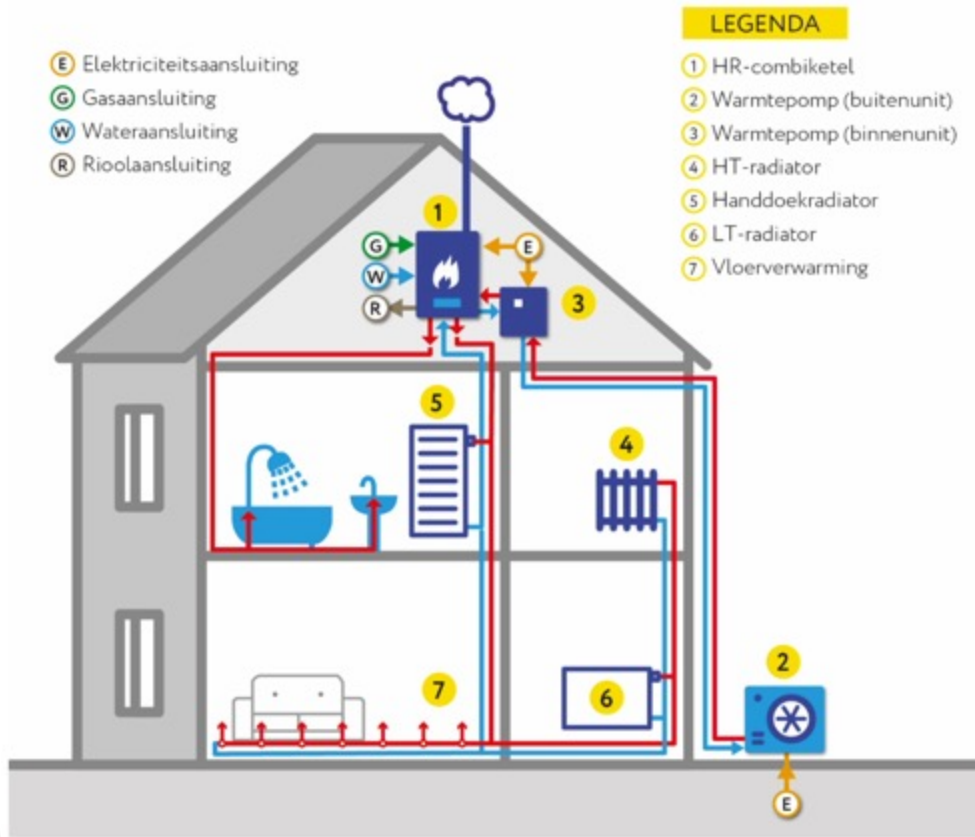
Zeewolde

zeewolde.nl

De woning met een hybride warmtepomp gebruikt minder aardgas

Ruimteverwarming

- Isolatie kan op later moment
- Bestaande radiatoren
- Warmtepomp binnen- en buiten-unit
- HR combiketel

Koken

- Gasfornuis of inductiekookplaat

Zeewolde

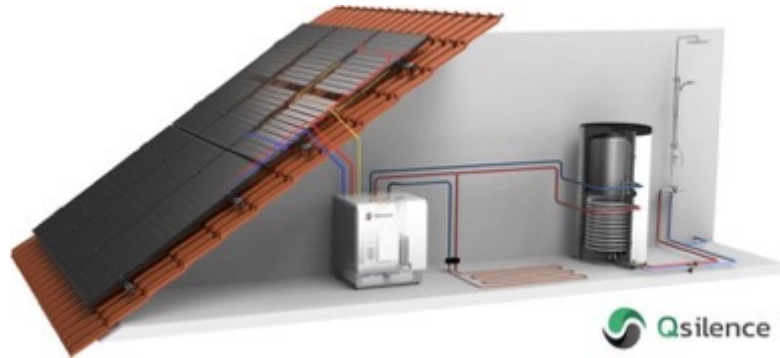
<https://ce.nl/method/warmtetechnieken/>

zeewolde.nl

Warmtepomp varianten en elektrische alternatieven

Zon-PVT warmtepomp

**Lucht-lucht warmtepomp
(Airco)**

Infrarood paneel

Geschikt voor sommige individuele woningen of voor enkele kamers
→ **informatiemarkt Gemeente / Building Label**

Zeewolde

zeewolde.nl

Rekenvoorbeeld met modelcijfers op basis van gemiddelde woning in de buurt

Investerings in materiaal en arbeid, incl. BTW

	1. Klaar voor aardgasvrij	2. Tussenstap - hybride warmtepomp	3. Aardgasvrij warmtepomp
Isolatie en ventilatie aanpassen*	€6.600		€6.600
Bijplaatsen hybride Warmtepomp*		€4.200	
LT Radiatoren / vloerverwarming			€5.000 / €17.000
Warmtepomp*			€12.000
9 Zonnepanelen			€2.300
Kookplaat en pannen			€1000
Afsluiten aardgas			€800
Totaal zonder subsidies	€6.600	€4.200	€27.700 / 39.700
Totaal incl. mogelijke subsidies	€4.600	€2.900	€22.100 / 34.120

* subsidie mogelijk.

Zeewolde

zeewolde.nl

Rekenvoorbeeld met modelcijfers op basis van gemiddelde woning in de buurt

Tegenover financieringslasten staat een lagere energierekening

	Aardgas	Stroom	Energier rekening per maand
Basis (HR-ketel)	1.200 m ³	3.000 kWh	€183
1. Isolatie en ventilatie	972 m ³	3.000 kWh	€160 (-€23)
2. hybride	480 m ³	4.760 kWh	€147 (-€35)
3a. warmtepomp		5.930 kWh	€124 (-€59)
3b. Wp + 9 zonnepanelen		2870 kWh	€60 (-€123)

Prijzen: aardgas €1,20 per m³; stroom €0,25 per kWh (Milieucentraal, verwachting 2030)
 Vastrecht energiebedrijf en netbeheer niet meegenomen.

Zeewolde

zeewolde.nl

Andere overwegingen dan kosten

Hybride binnen

Warmtepomp binnen

Buitenunit

- Ruimte binnen
- Ruimte buiten
- Geluid
- Koelen

Zeewolde

zeewolde.nl

Hernieuwbare gassen

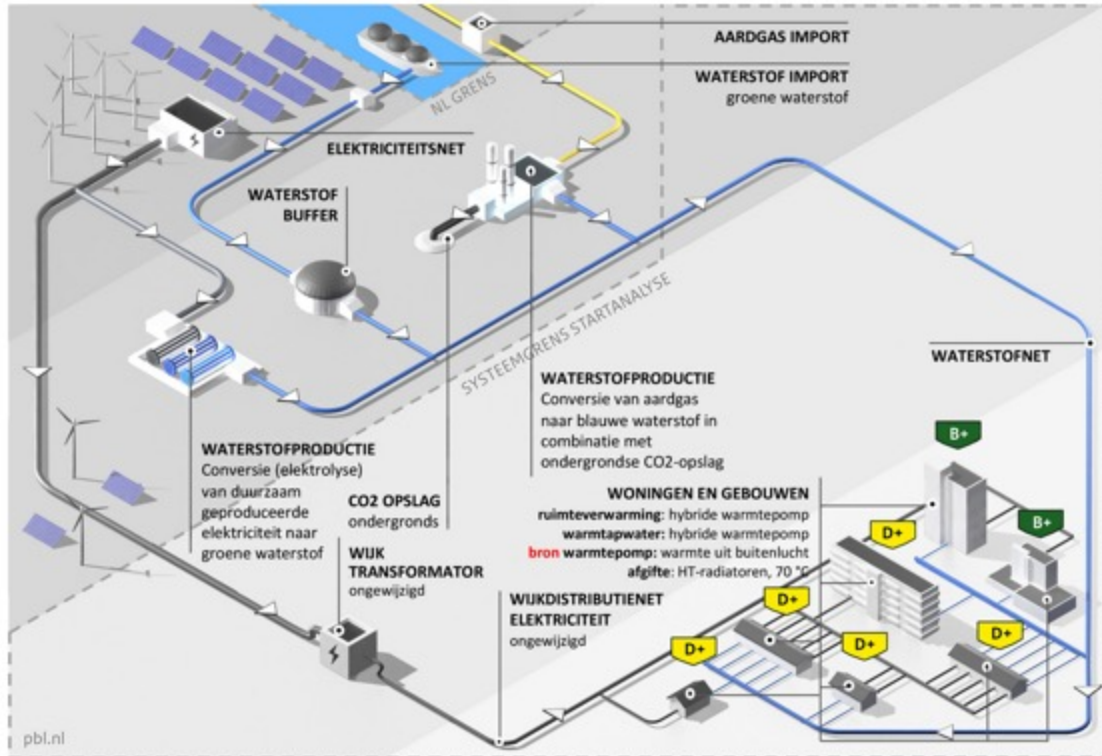
Waterstof en groen gas

Zeewolde

Wat zijn hernieuwbare gassen? Waterstof

- Duurzame waterstofproductie:
  - uit groene stroom via elektrolyse
  - uit aardgas met ondergrondse CO₂-opslag
  - Import
- Gebruik bestaande aardgasleidingen
- Buffer (opslag) noodzakelijk

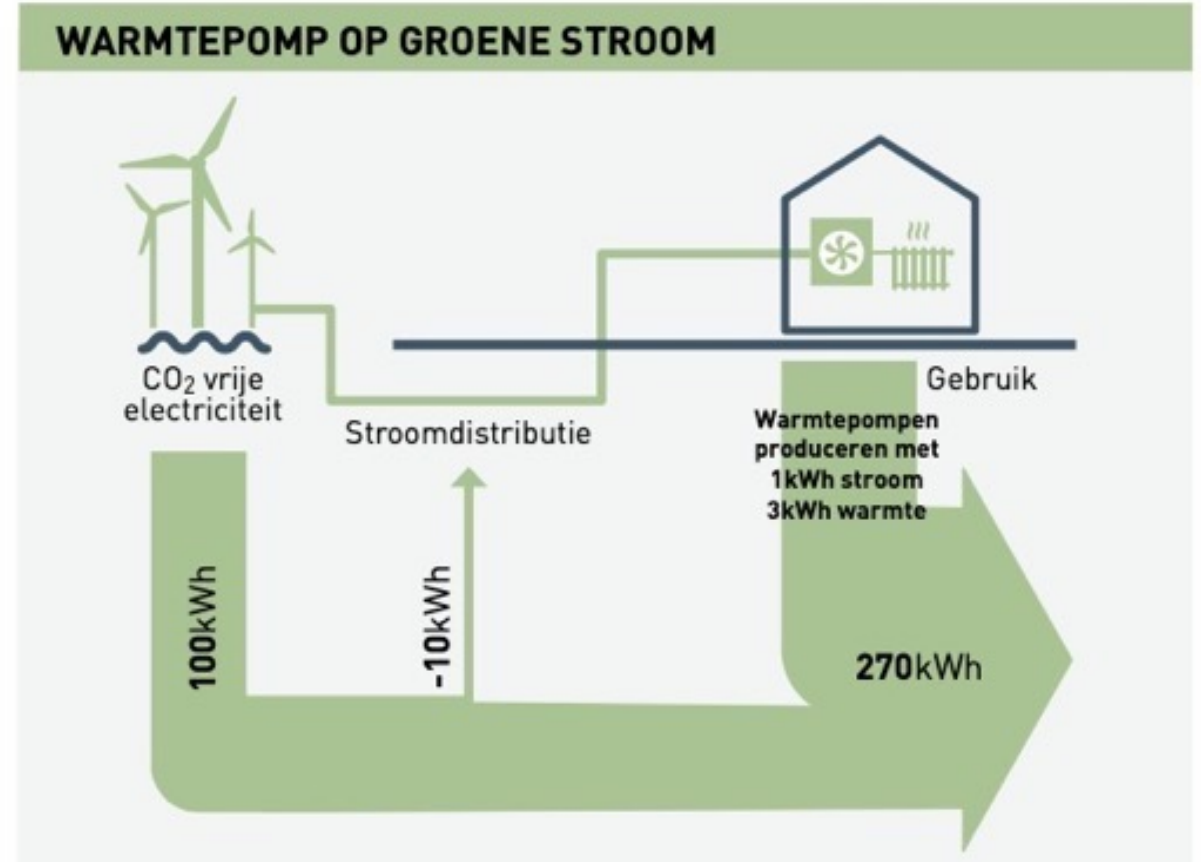
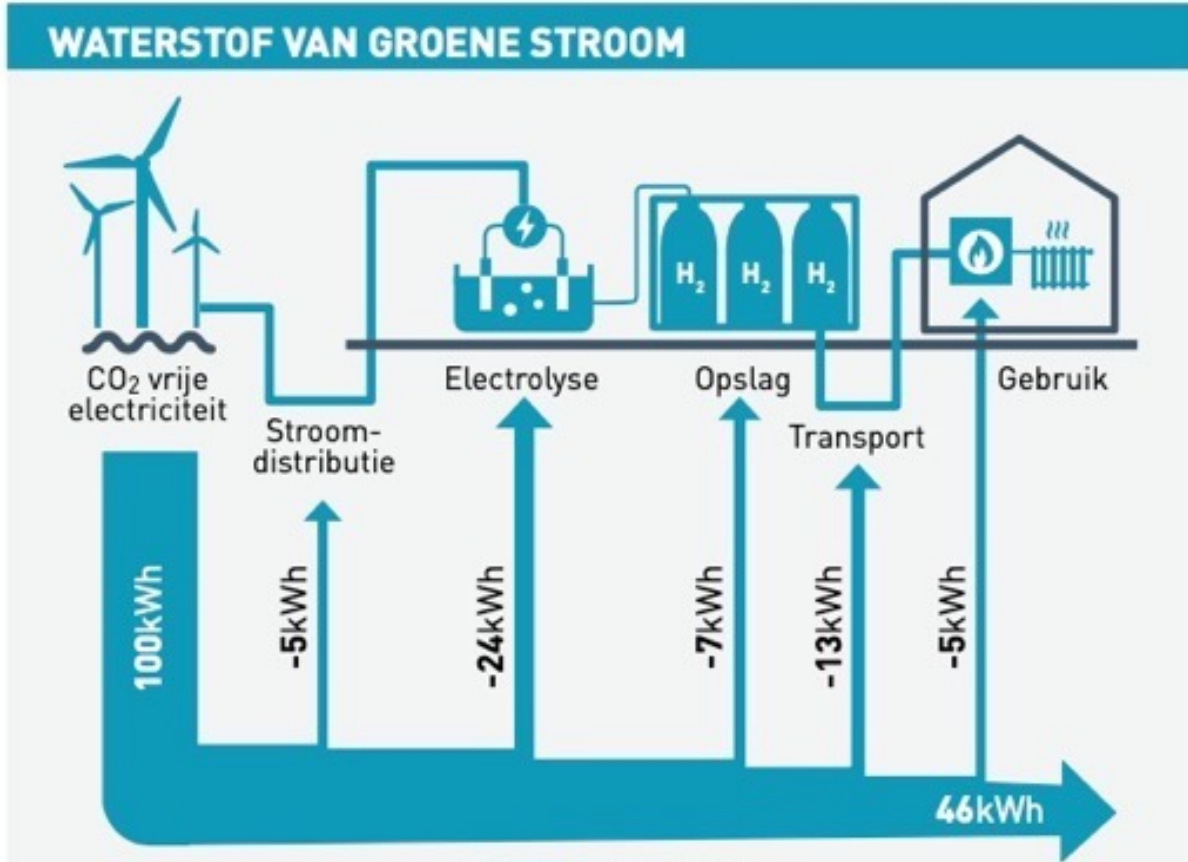
Zeewolde

zeewolde.nl

Overweging: energie efficiëntie van het systeem

Landelijk beleid waterstof

Hydrogen infrastructure Gasunie

The hydrogen infrastructure which Gasunie is developing in North West Europe

- Rijksoverheid voorziet toepassing in industrie en mobiliteit,
- na 2030
- en niet voor woningen
- Prijs zeer onzeker

<https://www.rvo.nl/onderwerpen/energiesysteem/nationaal-plan-energiesysteem>
<https://www.gasunie.nl/expertise/waterstof/waterstofnetwerk>

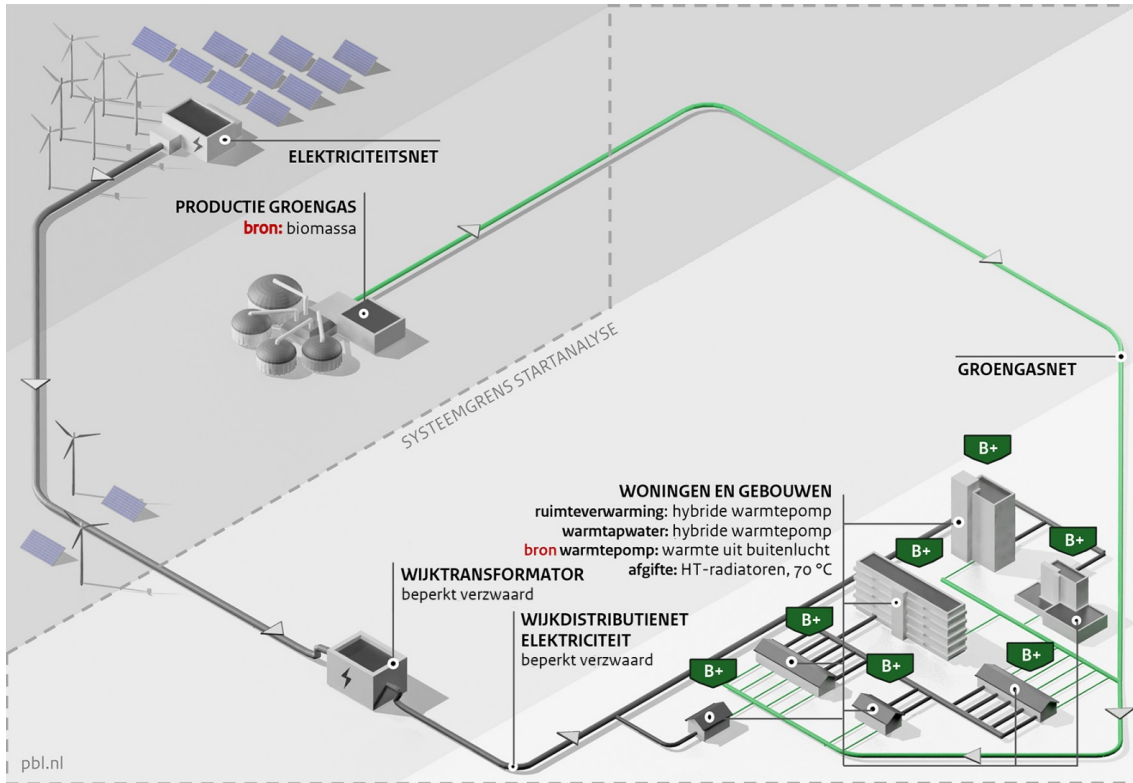
Zeewolde

zeewolde.nl

Wat zijn hernieuwbare gassen? Groen gas

- Productie uit biomassa (mest)
- Opwerking tot aardgaskwaliteit
- Buffer (opslag) noodzakelijk

Landelijk beleid groen gas

- Huidige productie 0,23 miljard m³ (2022)
- Doelstelling sector: 2 miljard m³ (2030), 18% van huidige gasgebruik in gebouwde omgeving
- Streven: groengas alleen inzetten waar alternatieven veel duurder of technisch onhaalbaar zijn

<https://www.gasunie.nl/nieuws/aandeel-groen-gas-stijgt-in-2022-maar-minder-snel-dan-noodzakelijk>
<https://www.nplw.nl/technieken/warmtebronnen/groengas/default.aspx>

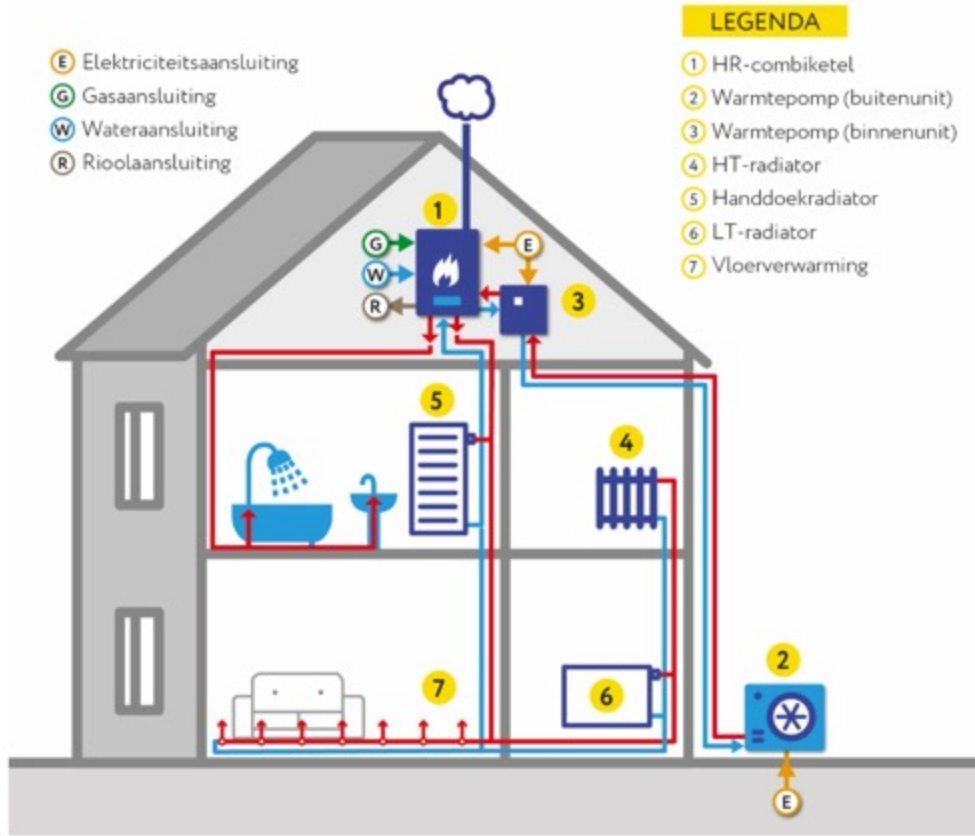
Zeewolde

zeewolde.nl

Een woning met hernieuwbaar gas (waterstof of groen gas)

Ruimteverwarming

- Na-isolatie kan op later moment
- Bestaande warmteafgifte (radiatoren)
- Hybride warmtepomp (vanaf 2026) met aangepaste HR-ketel (waterstof)

Koken

- Inductiekookplaat (waterstof)
- Gasfornuis (groen gas)

<https://ce.nl/method/warmtetechnieken/>

Zeewolde

zeewolde.nl

Welke waterstofsysteemen zijn technisch mogelijk

Systemen	Inschatting
Bijmengen waterstof in aardgasmix	Komt overeen met minimale optie
100% waterstof, lokaal geproduceerd	Niet kansrijk voor gebouwde omgeving

→ informatiemarkt Gemeente / Liander

Zeewolde

zeewolde.nl

Welke groengassystemen zijn technisch mogelijk

System	Inschatting
Lokale boer produceert groen gas voor landelijk gasnet	Komt overeen met minimale optie
Lokale boer produceert groen gas voor lokaal netwerk	Niet kansrijk (ervaring pilots)
Lokale boer produceert biogas of groen gas voor warmtenet	Zie warmtenet

→ informatiemarkt Gemeente / Liander

Zeewolde

zeewolde.nl

Warmtenet

Lokaal warmtenet met vergelijking van bronnen

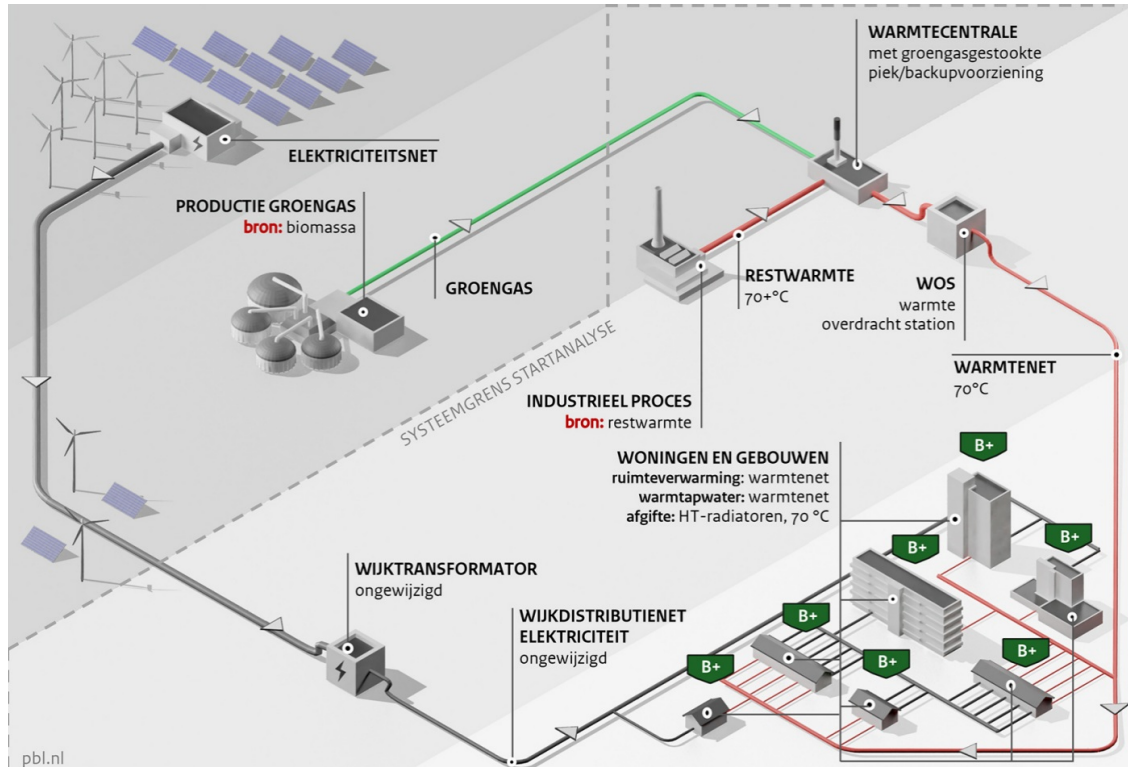

Zeewolde

Wat is een warmtenet?

- Lokale hernieuwbare bron
- Warmteleidingen onder de grond
- Warmtelevering jaar rond vraagt om opslagcapaciteit en/of piekcentrale
- Verschillende soorten mogelijk (temperatuur)

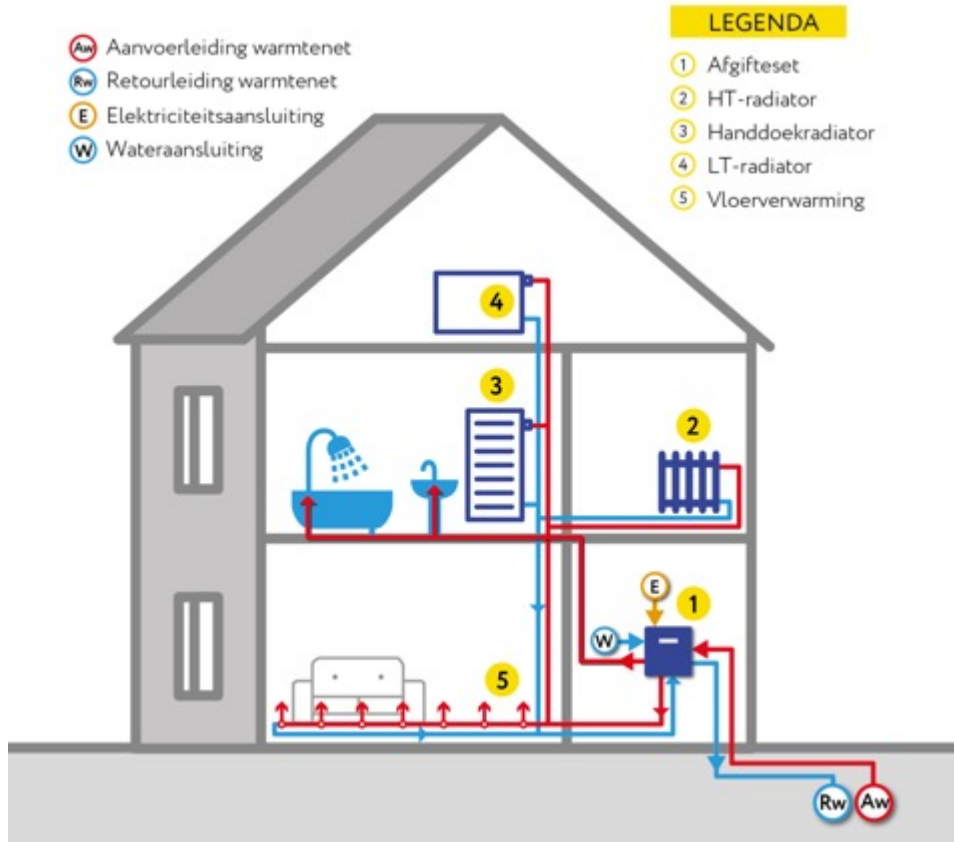
Zeewolde

zeewolde.nl

Een warmtenet-woning bij 70 graden afgiftetemperatuur

Ruimteverwarming

- Na-isolatie kan op later moment
- Bestaande radiatoren
- Afgifteset installeren

Koken

- inductiekookplaat

Zeewolde

zeewolde.nl

Eerder onderzoek Zeewolde: vergelijking warmtenet en warmtepomp

1

Er is in detail gekeken naar een, uiteindelijk niet-gerealiseerd, warmtenet (datacenter)

2

Gratis bron; continu beschikbaar
Voldoende warmte voor de hele gemeente (schaalvoordeel)

RESULTAAT

Voor 80% van de woningen lagen de kosten van warmtenet en warmtepomp dicht bij elkaar.
Voor 20% is een warmtenet aantrekkelijker (slechts geïsoleerde woningen)

CONCLUSIE

Een andere bron dan een datacenter met een kleiner warmtenet is naar verwachting duurder.

Zeewolde

zeewolde.nl

Wat betekent een warmtenet voor de buurt

Minimaal 70% van de bewoners moet willen aansluiten

Infrastructuur krijgt publiek meerderheidsaandeel

Je kan niet meer veranderen van warmteleverancier

Warmtetarieven zijn gereguleerd

Zeewolde

zeewolde.nl

Welke warmtenet systemen zijn technisch mogelijk?

Systemem	Inschatting
Restwarmte van industriële activiteit	Afhankelijk van onderzoek restwarmte
Lucht- of waterbron (aquathermie) centraal temperatuur verhogen	Technisch mogelijk, economisch onzeker
Verbranden biogas / groengas als bron c.q. uitbreiden warmtenet Polderwijk	Netto geen maatschappelijk voordeel

Andere overwegingen dan kosten

Afleverzet binnen

Aanleg warmtenet buiten

- Ruimte binnen
- Ruimte buiten
- Tempo transitie
- Koelen

Zeewolde

zeewolde.nl

Conclusies

Ingrediënten voor het uitvoeringsplan

Zeewolde

Voorlopige bevindingen

- **Hybride warmtepomp** voor vrijwel alle woningen haalbaar en betaalbaar
- **All-electric warmtepomp** voor deel van de huishoudens aantrekkelijk.
- Inzet op **hernieuwbaar gas** voor de drie buurten ligt niet voor de hand.
- **Warmtenetten** zoeken geschikte en betaalbare bron

Vervolg

- Verkennen hoe haalbaarheid en betaalbaarheid vergroot kunnen worden (financiering en ontzorging).
- Schrijven van het buurtuitvoeringsplan

Participatie

- Geïnteresseerden kunnen input leveren of meelezen (review)
- Op initiatief van bewoners kunnen alternatieven verder onderzocht worden.

zeewolde.nl